DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

HÆMORRHOEA PETECHIALI.

Dr Yelloly, with the author's compliments.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
HÆMORRHOEA PETECHIALI;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU, ET
NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO;

PRO

GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

THOMAS BATEMAN,

ANGLUS:

SOCIET. REG. MED. EDIN. PRÆSES ANNUUS;
NECNON, SOCIET. NATUR. STUD. EDIN.
NUPER PRÆSES ANNUUS.

Ad diem 24. Junii, horâ locoque ſolitis.

EDINBURGI:

EXCUDEBANT ADAMUS NEILL ET SOCII.

MDCCCI.

VIRO REVERENDO,

THOMÆ WATSON

DE WHITBY;

QUI

PUERUM ETIAM, PATRE ORBATUM,

CONSILIIS AC AMICITIA

JUVAVIT ET DEVINXIT:

NECNON,

VIRO REVERENDO,

MICHAELI MACKERETH

DE THORNTON;

CUJUS QUOQUE

AMICITIA ET STUDIUM ERGA SE

ALTA MANENT MENTE REPÔSTA:

UTRISQUE

LITERIS HUMANIORIBUS,

MAXIME AUTEM ANIMI PROBITATE,

SPECTANDIS;

HANC DISPUTATIONEM,

PEREXIGUUM OBSERVANTIÆ SIGNUM,

OFFERT

T. BATEMAN.

Quod si jam incidat mali genus aliquod ignotum, non ideò tamen fore medico de rebus cogitandum obscuris: sed eum protinus visurum, cui morbo id proximum sit; tentaturumque remedia similia illis, quæ vicino malo sæpe succurrerint; et per ejus similitudinem opem reperturum.

CELSUS.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

HÆMORRHOEA PETECHIALI.

§ I. DE HISTORIA LITERARIA.

LICÈT homines ab omni ævo, præ debili corporum ſtructurâ, plurimis morbis opportuni fuerint, aliis tamen temporibus aliis morborum generibus vexatos eſſe, rerum geſtarum monumenta planè oſtendunt. Græci quidem et Romani mala nonnulla graviora,

 noſtro

noſtro ævo heu! nimis cognita, feliciter ignorabant. Quippe, ſeculis labentibus, nova febrium cohors terris incubuit; atque, intra ævum etiam ſuperius, mala quædam ſeu primùm inter mortales graſſata fuerunt, ſeu medicorum oculos in ſe primùm traxerunt, et frequentiùs ſaltem, quàm olim ſolebant, mortale genus afflixerunt.

Inter hæc recenſendus eſt morbus, de quo in animo eſt pauca ſcribere. De eo enim veteres ſcriptores nihil omninò, quòd ſciam, literis mandaverunt; et medici etiam hodierni haud ita pridem eum obſervârunt, vel notârunt ſigna, quibus ab aliis morbis idem dignoſci poſſit. Rem itaque ferè novam timidè aggreſſurus, indulgentiam et veniam precor,

—— "et mihi dulces
" Ignoſcent, ſi quid peccavero ſtultus, amici." Hor.

Haud ſatìs conſtat ex quo tempore maculæ notæ fuerunt, quæ, medicorum linguâ, *Pe-*

techiæ

techiæ vocantur. Plerique * opinantur eas veteribus inobſervatas latuiſſe. Atque, ſi ulla fides FRACASTORIO †, medici eas primùm in *Italia* obſervârunt anno 1515, quando febris epidemicè graſſabatur. Clar. BURSERIUS autem nos certiores fecit, medicum quendam Gallicum, qui anno 1463 ad plures ivit, maculas hujuſmodi anteà deſcripſiſſe.

Verùm ex quocunque tempore medicis notæ fuerint *petechiæ*, diu pro ſignis, febribus peſtilentibus propriis, habebantur, atque iiſdem *ſcorbuto*que tantùm propria adhuc à pleriſque habentur.

RIVERIUS ‡ primùm, quantùm ſcio, ineunte ſeculo ſuperiore, mentionem fecit *petechiarum*, quas,

---

* Vide BURSER. Inſtit. Med. Pract. vol. ii. § cccviii. Credit verò doctiſſ. LIND, HIPPOCRATEM macularum hujuſmodi mentionem feciſſe; et ÆTIUM dicit eas minutè et accuratè deſcripſiſſe. Vide Eſſay on Fevers and Infections, p. 87.

† De Morb. Contagioſ. Lib. ii. cap. 6.

‡ Vide RIVER. Praxin Med. Lib. xvii. cap. 1.

quas, dum ægri neutiquam febricitabant, cutem tamen maculare obſervavit. Plurimi quidem auctores morborum exempla poſthinc protulerunt, quos *petechiæ*, nullâ comitante febre, ſtipârunt. Talia autem exempla raptim et obiter tantùm narraverunt; quippè qui ea, ut videtur, pro febrium varietatibus ſolùm, ab ignotâ quadam causâ oriundis, habebant. DIEMERBROECK * enim, inter plurimas ægrorum peſte correptorum hiſtorias, unius memoravit, cujus cutem *petechiæ* variârunt, quem verò nulla febris adorta eſt. Atque STRACK †, qui de febre *petechiali* ſcripſit, his verbis uſus eſt: "Etiam petechias, quo tempore populares eædem erant, ſine febre et abſque ulla corporis infirmitate, vidi;" et decem hujuſmodi exempla narravit. Cel. BURSERIUS ‡, et FRANCK ||, etiam nos certiores fecerunt,

* Opera omnia, 1685, Lib. iv. de Peſte. Ægr. 41.

† De Morbo cum Petechiis, 1766, p. 19.

‡ Inſtitut. Med. Pract. Tom. ii. § cccx. 1790.

|| De Curand. Homin. Morb. vol. iii. 1792.

cerunt, ſe *petechias* ſine febre vidiſſe; ſed illi tamen *petechias*, pro morborum febrilium ſignis, utrique habebant. Prof. FRANCK etiam *chronicam* morbi formam planè notavit. "Hæc verò exanthematici ſpecies," inquit, "utplurimùm licèt febrilis, multis tamen et nobis ipſis ſine febre comparuiſſe viſa eſt, ac non acutorum modò naturam morborum imitari, ſed et chronicam hinc inde aſſumere indolem obſervatur."

Haud omittendum puto, clariſ. SAUVAGES *, in Noſologiâ ſuâ Methodicâ, morbum *hæmorrhœæ* non abſimilem, ſub titulo "Stomacaces Univerſalis," deſignaviſſe.

Signa autem morbi, de quo ſcribimus, utpote febri et omni alii morbo diſſimilis, primùm literis tradidit Dr GRAAF †, ſub nomine "*Petechiarum* ſine febre." Dehinc medici ‡ quidam nonnullas hujus morbi hiſtorias,

---

* Noſolog. Method. Claſs. ix. p. 296. vol. ii.

† Diſſ. Inaug. Gotting. 1775. Doleo quòd nunquam mihi occaſio fuit hanc diſſertationem videndi.

‡ Vide BANG Select. Diar. Noſocom. tom. i. 1789. REIL Memorab. Clinic. vol. i. Halæ, 1790, &c. &c.

ſtorias, alii ſub aliis nominibus, in Germaniâ in lucem ediderunt. Et, anno 1797, Dr ZETTERSTROEM diſſertationem de eodem *Upſaliæ* edidit, in quâ illorum medicorum hiſtorias in unum collegit.

Medicis verò Britannicis, indicia hujus morbi primùm monſtravit, cel. Profeſſor noſter, Dr DUNCAN *; qui, anno 1778, exemplum unicum, quod tunc temporis viderat, in medium protulit, naturamque ejus conjecturis quibuſdam ingenioſis proſecutus eſt; et deinceps in Commentariis ſuis utiliſſimis, plurimas morbi noſtri hiſtorias, obſervationesque de eodem, memoriæ mandavit: nam ipſe quidem viginti et amplius ægros, eo laborantes, cùm ædibus privatis, tum Publico Valetudinario, curavit.

Anno 1789, Dr ADAIR diſſertationem optimam de hoc morbi genere *Edinburgi* edidit, triumque ægrorum, quos ipſe viderat, hiſtorias, narravit.

In

* Med. Caſes & Obſerv. p. 90. Med. Comment. vol. xiv.—xx. Annals of Med. vol. ii.

In libro, cui titulus "Medical Facts and Obſervations," A. D. 1791, ejuſdem morbi exemplum literis prodidit Dr FERRIS.

Et denique in opere quod inſcribitur, "Memoirs of the Medical Society," exemplum unum à Doctore AIKIN *, alterumque à Doctore GARNET †, narratum eſt.

Hæc ferè tota, quod ſciam, exempla ſunt, quæ medici adhuc in lucem protulerunt; nuperrimè autem, his auſpicantibus auctoribus, majorem attentionem morbus ſibi vindicavit, et multis aliis, artem Hippocraticam agentibus, obvius occurrit. Ipſe, exempla duo vidi in Noſocomio Regio *Edinenſi*.

§ II. DE MORBI DEFINITIONE.

VARII auctores, qui de morbo, quem perſequimur, ſcripſerunt, varia eidem nomina impoſuerunt.

* Memoirs, vol. iii. Art. xx.

† Ibid. vol. iv. Art. xvii.

impofuerunt. RIVERIUS, DIEMERBROECK, et STRACK, nullo peculiari nomine eum vocârunt, quippe qui obiter tantùm et leviter eundem attigerunt. Doctiff. SAUVAGES, non fine folœcifmi culpâ, eum "Stomacacen univerfalem" nominavit. Dr GRAAF, et, illo duce, Dr FERRIS, "*Petechias* fine febre" appellârunt. Nomen autem figna potiùs morbo cuique propria, quàm aliena, indicare debet; ideóque fatìs erit, nullam febrem effe in definitione notare, etiamfi una fit ex notis, quibus hunc inter et alios morbos maximè dijudicandum. Clar. DUNCAN fub nomine "Petechianofi," vel "Aimorrhœæ," defignare maluit; et denique Dr ADAIR, conjuncto utroque nomine, *Hæmorrhœam Petechialem* nominavit. Hoc nomen nobis quoque magìs arridet, utpote quod notas duas, quibus morbus præcipuè infigniatur, exprimit.

Verbis hujufmodi morbus nofter haud ineptè forfan breviter definiendus eft:

"In variis partibus fummæ cutis, *petechiæ*, *ecchymomata*, vel interdum veficulæ cruore repletæ;

repletæ; profluvia ſanguinis è pluribus locis, vel leviſſimâ, vel nullâ evidente causâ; *pyrexia* nulla."

Hæmorrhœa in nullo ſyſtemate *noſologico* adhuc locum tenet. Cel. CULLEN quidem *petechias* alius cujuſdam morbi ſemper ſigna eſſe putavit; hoc autem, ni fallor, experientia refellit. Similitudo *hæmorrhœæ* ſignorum, cum iis quibus *ſcorbutus* cognoſcitur, nullam ſanè dubitationem apud nos relinquit, quin illa "Impetiginibus," in claſſe "Cachexiarum" CULLEN, rectiùs annumeranda ſit: "Totius certè vel magnæ partis corporis habitus depravatus eſt, ſine *pyrexia* primaria vel *neuroſi* *." Ab Hæmorrhagiis CULLEN eo nomine differt, quòd abſunt omninò febris indicia †.

* CULLEN, Synopſ. Noſolog. Method. Cl. III.

† Idem, Firſt Lines, DCCXXXVI.

§ III. DE MORBI SIGNIS.

Morbus, de quo ſcribimus, haud ſecùs ac alia genera valetudinis, ſeſe variè oſtendit, prout varii ſunt ægrorum corporis habitus. Aliquando ſubitò incipit, prægreſſo nullo adverſæ valetudinis ſigno; ſæpius autem paulatim obrepit, nec ſine notis præcurrentibus, quæ corpus de ſano ſtatu deflecturum eſſe ominantur. Modò enim ante acceſſionem, caput dolet, nauſea vomitusve urget; modò alia adſunt ſigna, quæ primas vias malè ſe habere indicant; ſæpe fatigationis ſenſus eſt, et muſculorum vires plùs minùs minuuntur. Paucis febriculam adeſſe obſervatum eſt; pleriſque verò ne unum quidem ſignum febris contingit.

In initio aliàs alia ſigna ſunt. Pleriſque ſanè *petechiæ* priùs cutem variant, quàm alia indicia morbi obveniunt. Quibuſdam verò ſumma cutis, tanquam ex verberis ictibus, hìc illic vibicibus liveſcit, vel purpuraſcit, neque

neque ſimul maculis parvulis interſtincta. Exemplum hujuſmodi in Valetudinario *Edinenſi* novi, à D[re] DUNCAN haud ita pridem curatum. Quibuſdam autem accidit, ut neque *petechiæ* neque vibices cutis ſuperficiem decolorant; ſed ſanguis valdè proclivis ſit, ut ex variis corporis partibus, vel ex leviſſimâ vi externâ, vel nullâ etiam causâ evidente, prorumpat. Inſuper exempla pauca literis tradita ſunt, quibus ſanguis, cutem inter et cuticulam effuſus, hanc adeò levavit, ut veſiculas effecerit, ex quibus diſruptis cruor niger effluxit *. Verùm enimverò ex ſignis jam memoratis, plura, vel pauciora, vel omnia ſimul, aliàs aliter conjuncta, hoc morbi genus ſæpe inſigniunt.

Quod autem ad *petechias* attinet, magnitudine admodum variant. Modò puncta perexigua ſunt, viſum fermè effugientia; modò pulicum veſtigia referunt: atque ſemper ab omni

* REII. Memorab. Clinic. vol. i. Comment. in rebus med. &c. geſtis, vol. vi.

omni alio genere *exanthematum* facilè dignofcendæ funt. "Nec cutis fuperficiem* excedunt," inquit BURSERIUS †, "nec exafperant, nec pruriunt, nec dolent, nec ulcerantur, nec in fquamas abeunt, fed paulatim refolvuntur." Colore rubicundo, vel purpureo, vel fubnigro, effe folent. Vibices et *ecchymomata* plerumque fubfufco, livido, vel nigro funt: variat autem color pro fummæ pelliculæ tenuitate, pro tempore ex quo fanguis effufus fuerit, pro quantitate ejus, et fi qua fimilia. Ubi quidem fanguis non fponte intra cuticulam effunditur, cute tamen, vel leviffimè percufsâ vel prefsâ, facilè effluit, fic ut *ecchymomata* cutem decolorent.

Petechiæ pectus maximè, et interiorem brachiorum crurumque fuperficiem occupant; aliquando

---

* Hoc certè fæpiffimè accidit: Dr ADAIR autem exempli mentionem fecit, quo *petechiæ* aliquantùm prominulæ erant; et ipfe, in uno exemplo, et prominulas effe, et etiam tactas dolere, notavi.

† Inftitut. Med. Pract. vol. ii. § cccxxiv.

aliquando etiam omnem cutem, rariſſimè faciem, maculant. Viſæ fuerunt, at perrarò tamen, in linguam, et gingivas, et tunicam oculorum *ſcleroticam*, oriri. Sæpius autem, morbo procedente, ſitum mutant; nonnullis hìc et illic evaneſcentibus, aliisque alibi vel ibidem apparentibus.

Malus idem corporis habitus, ex quo maculæ et vibices proveniunt, cauſa eſt, ut æger ad ſanguinis profluvia valdè opportunus ſit, quæ profectò haud parvum capitis periculum aliquando afferunt. Sanguis enim ex omnibus corporis partibus, quas exilis cuticula amicit, facilè prorumpit, quoties vulnuſculum vel inciſura leviſſima infertur. Nec rarò quidem, nullâ vi allatâ, ſanguis ex naribus et gingivis profluit, vel ex pectore expuitur. Nonnunquam etiam ex ventriculo, et utero, vel *urethrâ*, prorumpit; alvus quoque cruenta quædam infrà tranſmittit; et urina interdum, ob ſanguinem permiſtum, rubicunda redditur.

Sanguis quidem effuſus, uti ex auctorum ſcriptis colligere fas eſt, aliquando niger eſt,

et

et in grumos coactus: haud rarò autem indoles ejus, quatenus saltem sensibus percipere licuit, nequaquam mutatus visus est; verùm, sicuti ex sano corpore missus, se coagulavit. In paucis exemplis, tenuis et vix ruber observatus fuit, sed aquam potiùs, in quâ recens caro lota fuit, referebat.

Hæc profectò indicia sunt, quibus hoc morbi genus maximè cognoscitur. Alia tamen signa, quæ aliis quoque adversæ valetudinis generibus communia sunt, identidem adsunt. Pulsus quidem interdum debilis fit, et celerior quàm ex consuetudine; sæpissimè tamen arteriæ naturaliter ordinatæ sunt. Quibusdam ægris anima subinde deficit; ut in exemplo à Werlhoff tradito, et in alio, quod ipse vidi. Cutis plerumque et spiritus naturales sunt; interdum autem, haud secùs ac in febriculâ laborantibus, hic citatior est, et illa supra consuetudinem calida. Stomachus generaliter cibos haud fastidit; et alvus urinaque, nisi sanguine inquinata, naturaliter se habere solent. Denique, corpus sæpius, ut in

in ſano ſtatu, omnibus fungitur muneribus, ſi excipias quòd vires muſculorum, quotquot voluntati parent, plerumque minuuntur.

Tempus, quod curſu implet *hæmorrhœa*, variis exemplis admodum variat. Aliquando vel ſponte, vel paucis medicamentis adhibitis, diebus paucis finitur. Sæpius autem, utì ex medicorum ſcriptis colligere poſſumus, hebdomadas plures vel pauciores continuat; quinimò, ultra menſes quoſdam, vel etiam annos, interdum protrahitur; et denique aliàs aliter terminatur.

Ægra quædam, cui Dr DUNCAN in Valetudinario *Edinenſi* medicinam adhibuit, per duas menſes *hæmorrhœâ* laborabat, ſanguine interim ſubinde prorumpente, donec tandem fato procubuit, præ mera ſanguinis inopia, ut Dri DUNCAN videbatur *. Cutis enim et labra, non pallida ſolùm, ſed albida, ſanè

* Prælect. et Narrat. Clinic. anno 1797. Vide Act. Nat. Curioſ. vol. ix.

ſanè evaſerunt; et ſanguis vix coloratus, ſed aquam potiùs referens, profluebat.

Mortem nonnunquam affert ſanguinis profluvium, quod vaſa ſubitò et magnoperè deplet. Dr DUNCAN, (cui ob beneficentiam erga me, maximas gratias habeo), ſolita cum benignitate, hiſtoriam pueri, hoc morbo ægroti, mihi memoravit, cujus ſumma cutis per plures annos *petechiis* nunquam non variabatur, et ex ictu etiam leviſſimo vibicibus livebat. Nec alia tamen ſigna erant adverſæ valetudinis. Licèt enimverò cibus, ex his quæ maximè nutriunt, plenâ manu illi largiretur, et medicamenta adhibirentur, morbus tamen perſtabat, et poſtremò profluvium ſanguinis ex pulmone necem intulit. Aliud hujuſmodi exemplum exquiſitum nuper accepi ab amico meo æſtimabili JACOBO RUMSEY, qui medicinam ad *Amerſham*, in comitatu *Buckingenſi*, agit; puellæ, ſcil. quæ, poſtquam hoc genere valetudinis quatuor menſes laboraverat, cum brevi ſemel malorum intercapedine, ob ſanguinis ex utero profluvium, morti tandem occubuit.

REIL

Reil et Behrens* duorum ægrorum historias in medium protulerunt, qui ſubitò animam efflaverunt, alter reſolutione, alter diſtentione nervorum, correptus. Et nonnulli denique, quos *hæmorrhœa* occupabat, mortui ſunt, quanquam nulla adeſſet cauſa, quæ ad mortem inferendum planè ſufficeret †.

Scire autem licet, pleroſque ægros, quos *hæmorrhœa* invaſit, perductos eſſe in ſanitatem; quippe ſanguinem, inter cutem et cuticulam effuſum, vaſa *lymphatica* paulatim ſorbuiſſe, ægrosque haud ampliùs ad ſanguinis profluvia opportunos evaſiſſe. Atque ex auctoribus accepimus, quòd, poſtquam morbus medicinæ parere diu omninò recuſaverat, ægri quidam, a medicis deſerti, tandem convaluerunt ‡.

Corpus unum, hoc morbo exanimatum, ferro patefactum eſt; et quæ oculis introſpicientium

* De Morb. Maculoſ. Hæmorrhag. in Diſſ. C. Zetterstroem.

† Duncan, Med. Com. vol. xx. ‡ Ibid. vol. xiv.

cientium obvenerunt, in "Actis Naturæ Cu-"riosorum" narrata sunt, eaque exscripsit Dr Adair: quum verò, quæ memorata sunt, nihil rei nostræ lucis effundant, ab omni parte transibam.

§ IV. DE CAUSIS REMOTIS.

Quænam corporis conditio in *hæmorrhœam* maximè proclivis est, medicis, credo, haud satis compertum est. Nonnulli putant debilitatem ei præcipuè occasionem dare. Et ægri quidam, quos hoc morbi genus aggressum est, virium profectò imminutionem experti sunt, quæ paulatim obrepserat, antequam signa morbo propria sese ostenderunt. Hæc virium imminutio, uti medicis placuit, ex nimia fatigatione, vel ciborum parùm nutrientium, et tabernarum simul insalubrium usu, vel tantùm pravo corporis habitu, exorta est: forsan pro primo morbi indicio potiùs habenda. Morbi prægressi, utpote omnia febrium gene-

ra, *rubeola*, *variola*, *rheumatiſmus*, partus difficilis, aliique ſimiles, a medicis putati ſunt mortales aptos reddere, qui in *hæmorrhœam* inciderent. Rectè autem an ſecùs, adhuc non licet judicare; at, in præſentia, hoc neque ampliùs dicere poſſumus, hunc morbum illos nonnunquam ſubſecutum eſſe. RIVERIUS, ut ſuprà notavimus, *hæmorrhœam* eos maximè adoriri obſervavit, qui obſtructionibus viſcerum inveteratis laborabant. Denique, ſexus debilior, muliebris ſcil., virili proclivior eſt *hæmorrhœæ*; atque mortales, iis vitæ temporibus ubi corpus eſt maximè debile et invalidum, eâdem corripi ſæpiſſimè obſervati ſunt. Plurimi enim infantes et impuberes, ab ætate ſcil. duorum annorum ad annum decimum quartum, et multi ætate provectiores, eâ laboraverunt. Neque, porrò, omittendum eſt, pleroſque, quos *hæmorrhœa* occupavit, pauperes eſſe, qui, præ rerum anguſtia, cibis, ex his quæ difficilè concoquuntur et parùm nutriunt, veſci ſolebant, et qui in tabernis immundis, humidis, nec perflatum habentibus, congregati, vitam

degebant;

degebant; quibus omnibus nulla quidem aptiora ſunt, quæ corporis vires minuant.

Contrà verò notatu digniſſimum eſt, morbum, de quo ſcribimus, ſæpè eos tentaviſſe, qui nullo genere valetudinis priùs languerant; quibus ne unum quidem debilitatis ſignum ante morbi acceſſionem aderat; et quibus denique nulla vitæ commoda deerant. Præterea, quàm plurimi cauſis ſuprà memoratis debiles fiunt, quos *hæmorrhœa* neutiquam adoritur.

Sin autem ſimplex debilitas mortales huic morbo opportuniores reddit, unde accidit, morbum pro ratione eſſe perrarum, cùm cauſæ quoque excitantes, utì jam memoraturus ſum, frequentiſſimè occurrere putantur? Unde, multò rariùs eſſe hoc, quàm alia morbi genera, quibus, ut medici credunt, eadem debilitas corpus proclive reddit, et quibus cum eo eædem cauſæ excitantes communes ſunt? His animadverſis, nos equidem adducimur ut credamus, quandam eſſe corporis, ſeu ſolidarum ſive fluidarum partium, conditionem, nobis

adhuc

adhuc latentem, quâ homines proclives redduntur in *hæmorrhœam*.

Auctores, qui de morbo, quem persequimur, scripserunt, plurimas memoraverunt causas, quibus identidem concitatus est; vel plurimas saltem res inter accessionem adfuisse observârunt, quibus verisimillimum visum est eum concitatum esse, ubi aliquis in eum proclivis jam factus fuisset. Frigus, nimirùm, corpori admotum, vel potio frigida, sudorem subitò cohibendo, eundem excitare putata sunt. Et quasdam ex partu difficili adoriri morbus habitus est. Quinetiam interdum, utì observârunt medici, subsecutus est affectus animi vehementes, metum præcipuè, et iram; itemque nimiam fatigationem, atque cruditates, ex copiâ immodicâ alicujus rei devoratâ, oriundas.

Enimverò an res hujusmodi, necne, *hæmorrhœam* reverà excitaverint; an cum aliâ quâdam causâ, etiamnum medicis ignotâ, ad eum excitandum conspiraverint, (perinde ut eædem res cum diætâ quâdam ad *scorbutum*

incitandum

incitandum confpirant), nobis, credo, præ impari adhuc fcientiâ, nihil pro certo concludere fas eft: præfertim, quum morbus, de quo agimus, fæpe exortus fit, ubi nec una quidem earum rerum, quas memoravimus, neque ulla alia, quæ pro caufa haberi potuit, obvia priùs occurrerat, quàm ipfe morbus aliquem occupavit.

§ V. DE DIAGNOSI.

Cùm verò propofuerim figna, quibus morbus, de quo fcribimus, maximè cognofcatur, ad ea quoque tranfibo, ut, quibus aliquis ab aliis morbis hunc dignofcere poffit, notas indicem. Sola valetudinis genera, quæ *hæmorrhœa* fignis fimulat, ea funt quæ *Typhus* et *Scorbutus* nominantur. Quod autem ad *typhum* attinet, illa ab hoc facillimè dignofcenda eft, ut inter omnes convenit, fi illius figna diligenter refpiciantur. Notæ enim, quibus febris imprimis infigniatur, illi femper abfunt;

ſunt; præſertim eſt nulla anxietas febrilis, neque ſenſorii functiones plurimùm, vel omninò quidem, turbantur. Atque his animadverſis, nomen primum, ſcil. "*Petechiarum* ſine febre," ei impoſuit Dr GRAAF. Medici autem exempla quædam memoraverunt, ubi pulſus arteriarum aliquantulùm celeres erant, ſpiritusque citatior, et ſitis modica urgebat: attamen corporis totius conditio, ſignorum progreſſus et duratio, morbos inter ſe diverſos eſſe plùs ſatis indicant. *Hæmorrhœa* quidem, utì ſuprà diximus, menſes plures, vel etiam annos aliquando producitur.

Quod verò ad *ſcorbutum* pertinet, inter medicos haud omninò convenit eum ab *hæmorrhœa* naturâ diſcrepare. Neque ſanè negandum eſt, utroſque morbos inter ſe ſignis aliquantùm congruere. Dr ADAIR, ut videtur, *hæmorrhœam* nihil aliud eſſe quàm mitiorem *ſcorbuti* gradum exiſtimat. Atque clariſſ. FOURCROY *, utì ex obſervationibus quibuſdam,

* La Médecine éclairée par les ſciences phyſiques.

dam, de ægri hiſtoriâ à D^re^ Ferris in lucem editâ, memoriæ mandatis, colligimus, ſemet ejuſdem ſententiæ fautorem oſtendit.

Opinio, quæ D^ri^ Adair placuit, hoc argumento (quod quidem verum eſſe nemo negabit) præcipuè niti videtur; homines, nimirùm, vitam terreſtrem agentes, *ſcorbuto* interdum corripi, dummodo cibis, concoctu difficilibus, vel in quibus parùm alimenti eſt, diu veſcantur; neque, porrò, hunc *ſcorbutum* terreſtrem ſignis differre ab eo, qui nautas, æquora navibus pervagantes, adoritur. Et "nullum certè ſymptoma," inquit, "in *hæmorrhœa* unquam extitit, quod non ſæpiùs in *ſcorbuto* obſervatum fuerat."

Hoc argumentum fortaſſe, aſpectu primo, graviſſimum habebitur. Credo, enimverò, vix fieri poſſe, ut aliquis *hæmorrhœam* et *ſcorbutum* pro eodem morbi genere habeat, ſi ſequentia ante oculos ponat; ſigna, nempe, et durationem utriuſque, et, quæ ad utrique medendum idonea ſunt, medicamenta.

Scorbutum

*Scorbutum** dies aliquot vel hebdomadas nunquam non præcurrunt ingens laſſitudo, ſpirandi difficultas, et muſculorum dolor, ei, qui ex nimia fatigatione oritur, ſimilis; vel potius forſan dicendum eſt, *ſcorbutum* ita tardo paſſu inter initia aliquamdiu incedere. *Hæmorrhœa* verò, quanquam eam nonnihil laſſitudinis ſæpe antecedat, ſæpe tamen aliquos ſubitò invadit, ubi nulla adverſæ valetudinis ſigna ante acceſſionem obſervata fuerant: neque profectò, vel durante morbo, ſemper laſſitudo urget.

Quinetiam *ſcorbutus*, antequam diu inveteravit, plurimis ſtipatur ſignis, quorum *hæmorrhœæ* et maximè inveteratæ alia rariſſimè, alia autem nunquam, adſint. Gingivæ ſemper ferè tument, et ſpongioſæ fiunt; dentes alveolis vacillant; os fœtet; aqua eſt inter cutem cruribus: ſed rarò, credo, cutis *ecchymomatibus* antè liveſcere obſervatur, quàm

D morbus

* Boerhaave, Aphoriſm. 1151. Lind on Scurvy, Part II. chap. 2.

morbus ingravefcerit. Quod cùm acciderit, ægri vim mufculorum amittunt; membra enim torpefcunt, haud fecùs ac refolutione nervorum correpta, atque tendines poplitum duri et contracti fiunt; ulcera fœda, et peffimæ indolis, crura occupant; dolent membra et vifcera; anima deficit, aliquandò haud recuperanda, dummodo ægri feu leniter moveantur, feu lenis aura eos attingat.

Licèt autem *hæmorrhœa* in menfes quofdam aut etiam annos producatur, vel in tempus certè multò longius, quàm *fcorbutus* unquam curfu implet; figna tamen dira, quæ jam memoravimus, ægros nunquam vexant. Morbus verò fignis mitioribus per totum curfum premit, donec æger feu fatis concedat, feu medicamentis, viribusve naturæ *medicatricibus*, perducatur ad fanitatem.

Atqui, porrò, *hæmorrhœa* omnibus medicamentorum generibus aliquando cedere recufat, nec iis quidem fanabilis, (utì animadvertit Dr Duncan,) quibus *fcorbuto*, haud gradu violentiori, certiffimè mederi valemus.

Quinimò

Quinimò remedia aptiſſima quæ ægris, hoc morbo laborantibus, ſalutem reſtituant; ſcil. *acidum citricum*, et vegetabilia recentiora; eadem, ut videtur, haudquaquam ad *hæmorrhœam* curandum, neque ſanè ad ei, perindè ut *ſcorbuto*, præveniendum valent.

§ VI. DE PRÆSAGIIS.

Prævisis omnibus quæ ad ſigna et cauſas pertinent, ſequitur ut quaſdam notas explicem, quæ vel ſpem vel periculum oſtendant. Morbus quidem, ut de eo generatim loquamur, haud valdè periculoſus habendus eſt; ex obſervationibus enim medicorum diſcimus, facilem fuiſſe pleriſque eo confectis ſalutem. In ſingulis autem exemplis ſanguinis profluvia nos maximè metu terrere debent; utpote quæ necem, ubi morbus fatalis fuit, ſæpius intulerunt; quæ certè corpus magnoperè debilitant, ideóque morbum ipſum augent; et

quæ

quæ denique, etiamſi æger ſanetur, ne in malum tamen habitum corpus decidat, metum faciunt. Scire quoque licèt, ægrum eſſe in meliori vel pejori ſpe, prout ſanguis minori vel majori copiâ, pro ratione virium, profluxerit; atque prout medicamentis, aliquamdiu adhibitis, plùs minúsve morbus paruerit.

Præterea ferè ſupervacuum erit dixiſſe, quòd, quantò minùs corporis habitus afficitur, et quantò magis functio quælibet ex morbidâ naturalis fit, tantò magis fauſtum eventum expectandum ſit; et præſertim ſi petechiæ ſimul evaneſcere obſervantur, vel ſi ex lividis aut ſubnigris, pallidæ aut ſubfuſcæ fiunt.

§ VII. DE MORBI NATURA, SIVE CAUSA PROXIMA.

Quæ ſit natura *hæmorrhœæ* magna et perdifficilis quæſtio eſt; et vix fortaſſe, aut nullo

modo,

modo, nisi conjecturis, eam prosequi possumus. Quocirca quibusdam inutile fore videatur, tempus terere quicquam de eâ disserendo; præcipuè quum opiniones majorum, de proximis morborum causis, quamcunque fidem olim sibi vindicavissent, diuturnitate tandem extabuisse videmus.

A re nostrâ omninò alienum foret, de theoriarum, quod ad medicinam, utilitate disputare. Errores quidem, præ inscientiâ quâ versatur, "humana parùm cavet natura:" ideóque theorias, increscente semper rerum scientiâ, apertas esse ad reprehendendum et refellendum necesse est. Sed ab erroribus refellendis etiam veritatem discamus; quâ nixi et muniti, viam minùs incertam et occultam tentabimus, nosmet ad naturam investigandam postea accincturi.

Itaque nobis consilium est, theorias, quas medici de hoc morbo proposuerunt, aliquatenùs perpendere; et si, quæ veritati minimè congruant, solùm deprehendere possimus, nos

tamen

tamen partem ſolido de die nec fruſtrà dempſiſſe putemus. Nam

" Virtus eſt, vitium fugere; et ſapientia prima,
" Stultitiâ caruiſſe." HOR.

Medici duas præcipuè ſententias protulerunt, quibus ſignorum, *hæmorrhœæ* aliisque quibuſdam morbis communium, rationem redderent; nempe *petechiarum*, vibicum, proclivitatis ad ſanguinis profluvia, et ſi qua ſimilia. Alii enim ſigna hæc à fluidarum corporis partium * putredine pendere, alii autem à ſolidarum † debilitate, contendunt. Indicandum eſt itaque, quæ maximè ex utraque parte dicantur, quò faciliùs reperire poſſimus, quæ gravioribus vel levioribus argumentis nitatur: et imprimis pauca dicam de humorum putredine.

Inter

* WITHERS on Aſthma, Caſe 47. FERRIS. AIKIN.

† BROWN, Elem. Med. MILMAN on Scurvy. ADAIR, Diſſ. Inaug.

Inter mutationes quas humores ſubire ſolent, putredinem neutiquam annumerandam eſſe mihi veriſimillimum videtur. Imò, ni fallor, omni ratione concluditur, ſive ad ſanguinis proprietates, ſive ad putredinis naturam, ſpectemus, illum, durante vitâ, putredine vitiari omninò nequire: atque, porrò, mutationes ipſas, quibus ejuſdem putredo inſigniri putatur, morbidi corporis conditionis, haudquaquam cauſas eſſe, ſed effectus.

Omnia argumenta, quibus clariſſ. PRINGLE quoad *ſcorbutum* uſus eſt, luculenter refellit Dr MILMAN; quippe qui aſſumptiones illius falſas eſſe monſtravit. Et notatu quidem dignum eſt, olera pauca, fructusve, vel limonum ſucci pauxillum, ad ſigna illa putredinis fuganda multò majoribus viribus valere, quàm omnia *antiſeptica* glorianda, quæ in officinâ ſuâ *chemicâ* vir illuſtris deprehenderat.

Diſſertationem ingenioſam in lucem protulit* Dr FERRIS, ut opinionem Dris MILMAN

* Diſſ. Inaug. De Sanguinis per corpus vivum circulantis Putredine. Edin. 1784.

MAN de *ſcorbuti* febriumque cauſa improbaret, atque ut D[ris] CULLEN ſententiam defenderet. Imprimis, humores putridos fieri ex eo ſtrenuè argumentatur, quòd materia contagioſa, poſtquam in corpus introducta fuerit, multùm augetur. Hujus autem rei, ut videtur, rationem magìs juſtam et veriſimiliorem reddere poſſumus, ſi materiam à ſanguine, novâ et morbidâ vaſorum actione, ſeparari putemus: quum alia exempla ſimilia actionis novæ ſæpe obveniant; ut, putà, puris ſecretio, materiæ *gonorrhœæ*, carcinomatis, et ſi qua ſimilia: et quum ipſa evidentia huic opinioni repugnat; nam *variolæ*, e. g. cum ſanguinis portione homini haud inferi poſſunt *; neque materia contagioſa, niſi in cutis vaſis, ex ſanguine ſeparari obſervata fuit †.

Deinde, ut probaret, nihil obſtare quò minùs ſanguis inter circulandum putredine inquinetur,

* Vide Sir G. BAKER on Smallpox, p. 9. DARWIN's Zoonomia, vol. i. § xxxiii. 2. 10.

† Philoſoph. Tranſact. vol. lxx. p. 135. BAILLIE's Morbid Anatomy, p. 195.

quinetur, ideóque inquinari verisimile esse: "Quum nervi," inquit, "unde et sensus et motus derivantur, à cerebro dispersi, simplicia solida sola attingant, nulloque modo cum sanguine, nisi quatenus cordis, ac reliquorum vasorum, excitatio adjuvatur ope ejus mechanicâ, vel chemicâ, conjungantur; sic fieri non potest ipsum sanguinem vis istius vitalis, quæ per nervos ex cerebro propagatur, id est, vitæ animalis, esse participem:"——"hinc nihil, meâ ex sententiâ, obstat, quo minus ex mutationibus, quas extra corpus subit sanguis, ejusdem ipso in corpore mutationes quodammodo colligamus."

Cuivis autem hoc modo ratiocinanti, sat erit respondere, quòd ne minimam quidem notitiam vis vitalis sive nervosæ *à priori* habere possumus, nec minimam profectò adipisci quimus, nisi effectuum, quos in corporis partes sive solidas sive fluidas eadem edit, longinqui temporis observatione. Ex accuratâ verò rerum comparatione, est, ni fallor, quòd colligamus, sanguinem solidis vivis,

quòd ad conditionem, arctiſſimè conjunctum eſſe, ſic ut, ſi hoc modo illove hæc mutentur, ille quoque eodem ferè modo ſimul mutabitur: ex quo intelligi debet, utrorumque conditionem et proprietates eâdem de causâ, nimirùm de vi vitali ſeu nervosâ, pendere.

Sanguinem eandem cum ſolidis vim vitalem participare, credidit ARISTOTELES *, et propoſuit etiam HARVEY † noſter celeberrimus; argumentis autem plurimis, ex doctâ indagatione et comparatione illatis, opinionem hanc nuper defendit præclarus JOANNES HUNTER ‡. Multi autem *phyſiologiæ* ſtudioſi opinionem ſubvertere conati ſunt: ſed, me judice, eam nec ſubverterunt nec etiam infirmârunt. Nonnulli enim, argumentis non ſolùm à philoſophiâ abhorrentibus, ſed ineptis equidem, freti, controverſiam moverunt; quippe

* Hiſt. Anim. lib. iii. cap. 19.

† Exercitat. Anatom. 51.

‡ Treatiſe on the Blood, &c.

quippe qui quæftionem cogitatione et *à priori** folvere voluerunt, cùm à certis potiùs et exploratis, id eft, ab his quæ experientia et obfervatio docuerint, petenda effet folutio. Alii autem initio vitam verbis definiverunt, five hypothefin de naturâ ejus animo conceperunt, et deinde, hanc veram et certam rati, vitam fanguini ineffe negârunt; quia nempè hypothefi fuæ fanguinis natura haud congruit †. Poffunt verò nihil omninò probare, quorum difputationis fundamentum mera conjectura eft; etenim, utì admonet CICERO, "nulla conclufio eft, affumptione non concefsâ."

Quæ fit vitæ natura omninò certè ignoratur, et forfan femper ignorabitur. Noftrum eft folummodo omnia, quæ animantibus, vel folidis corporum partibus, vel fluidis, obveniant,

---

* JOHN BELL. Anatomy, vol. ii. p. 83.

† BLUMENBACH, de vi vitali fanguinis. THELWALL'S effay towards a definition of animal vitality, &c.

niant, et quâ ordine, curiosè et diligenter obfervare; atque, fi plurima inter fe congruentia utrifque partibus, eodem ferè modo eodemque tempore, contingere videamus, non poffimus adduci, ut, aliâ vi alteram partem, alteram verò aliâ impulfam, credamus: fed utrafque vis vitalis ejufdem compotes et participes potiùs concludere debemus. Ex fimilitudine enim effectuum, fimilibus caufis admotis, naturam fimilem effe colligere fas eft.

Tempus et anguftæ fines de hac re orationem dilatare vetant; paucas autem fimilitudines animus eft indicare. Cel. J. HUNTER notavit, caufas eafdem, quibus folidarum partium *irritabilitas* fæpe afficitur, fluidarum quoque coagulandi vim eodem ferè modo fimul afficere. Nonnulla, nimirum, quæ vires eas minuunt abolentve, quibus fibræ mufculares, ftimulis admotis, fefe contrahunt, et quæ has teneras et relaxatas, et nigras reddunt; vim, quâ fanguis fefe coagulat, fimul minuunt abolentve, atque eum vel parùm coactum,

vel

vel omninò fluidum, nigrumque relinquunt. Hæc ſunt nonnulla, quibus vita ſubito abrumpitur, nempe fulmen ictusve *electricus*, acerbi animi affectus, niſus muſculorum violentes, et ictus ſuper regionem ventriculi *; item *gaſis acidi carbonici* reſpiratio †, viperæ morſus ‡, et ſi qua ſimilia. Calor quoque et ſolida et ſanguinem eodem modo afficit; cauſa eſt ut ſanguis illico coëat, muſculique ſeſe contrahant.

Ad hæc, clar. Van Swieten || obſervavit, ſanguinem eorum, qui robuſti et validi ſunt, multò magis firmiter ſe coagulare, quàm eorum, quibus vires in corpore languent. Atque cel. Haller, "in tenera virgine," inquit, "in hominibus pulmonem debilem nactis,

---

* Hunter on the Blood, &c. p. 1. chap. 1.

† Luzuriaga, Diſſ. Inaug. de ſyſt. ſanguin. et nerv. nexu, p. 28.

‡ Fontana on Poiſon.

|| Comment. ſect. 588.—1010.

nactis, delicatum ſanguinis coagulum eſt; rubrum tamen, ſed minùs cohærens, fluidoque humori propius*." Neque porrò omittendum eſt, majorem adhuc ſimilitudinem eſſe inter ſanguinis et fibrarum muſcularium conditionem, et vim contrahendi. In iis enim morborum generibus, ubi fibræ arteriarum tardiùs pro ratione, ſed fortiter, ſeſe contrahunt; ut, e. g. in *Pneumoniâ*; ſanguis eodem tempore, è venâ miſſus, tardiùs coagulatur, ſed firmius fit coagulum, et ſuperficies ejus in cavum, poculum referentem, contrahitur: (quod ſanè ſignum eſt inflammationis multò certius, quàm ſola coriacea quaſi ſuperficies). Contrà verò quorum fibræ arteriales celeriter, at imbecilliter tamen, micant, perinde ut *phthiſi* laborantium †; eorum quidem ſanguis, ſi quis miſſus fuerit, celeriter coagulatur, ſed coagulum imbecilliter, aut vix cohæret.

Eadem

---

* Elementa Phyſiologiæ, vol. ii. p. 318.

† Hewson on the Blood.

Eadem quoque ſimilitudo obſervari poteſt, ubi animalia, uſque dum moriantur, ſanguinem amittunt: ea enim pars ſanguinis, quæ primò è venis erumpit, tardiſſimè ſed validiſſimè ſeſe coagulat; ea autem quæ, viribus magis magisque deficientibus, poſteà effluit, celeriùs, at imbeciliùs verò, in coagulum coït *.

Cel. Fourcroy eaſdem ſimilitudines animadvertit, idemque ex iis perpenſis concludit; ſanguinem, ſcil. ope vis vitalis coagulari. " Le ſang ſuit les phaſes," inquit, " de l'organe muſculaire; pâle et très-fluide dans le fœtus et dans l'enfant, il ne préſente qu'une gelée tremblante et mollaſſe dans ſa concretion; tandis-que celui de l'adulte, riche en couleur et en conſiſtence, ſe prend preſque tout en maſſe ſolide. Lorſque la fluide a ce dernier caractère, les muſcles ont acquis tout leur volume et toute leur force †."

Præterea

* Hewson on the Blood.

† Mémoires de la Soc. Roy. de Médecine, pour 1783.

Præterea notatu dignum eſt, ſanguinis gluten, ſive *fibrinam*, adeò fibras muſculares, quantùm vel conſpectu vel periclitatione *chemicâ* detegi poteſt, ſimulare, ut, ſi ulla fides Fourcroy, vix aut ne vix quidem à ſe invicem dignoſci poſſint. " En effet," inquit, " lorſqu'on a enlevé par des moyens appropriés la lymphe colorée, la gelée, les ſubſtances extractive et ſaline, qui ſont contenues dans le tiſſu ſpongieux des muſcles, leur chair n'offre plus que la matière glutineuſe pure, comme je m'en ſuis convaincu par l'experience *."

Ad ſummam colligendum eſt, ea, quæcunque ſint, quibus vires fibrarum muſcularium vitales afficiantur, eadem vim illam, quæ ſanguini eſt, ſeſe coagulandi, pariter afficere. Auctâ enim, imminutâ, extinctâve muſculorum *irritabilitate*, hæc ſanguinis vis augetur, imminuitur, extinguitur. An igitur has vires diverſis pendere cauſis inferendum ſit? An alteras

---

* Fourcroy, Mém. de la Soc. Roy. de Méd. 1783.

alteras ſcil. vitales, alteras autem *chemicas*, concludendum? Quomodo autem fieri poſſit, acerbum animi affectum, indolem totius ſanguinis *chemicam*, vel citiùs dicto, mutare poſſe; aut quomodo ullam corporis partem, niſi per vim *nervoſam*, afficere queat?

Credo equidem, dummodo præjudicatis de vitæ naturâ ſuperſedeamus, (nempe, qui eandem ſolidis tàntùm conjungi poſſe credimus), deinde nec unum quidem argumentum nos adducturos eſſe, quo ſanguinem vitâ expertem probemus. Quâ ratione enim probare poſſimus, vel nervos vel membranas, vel alias partes, quæ, ſtimulis admotis, non moveantur, parem cum his, quæ moventur, vitam participare; quâ freti, ſanguinem quoque ejuſdem compotem et participem evincere nequeamus? Partes eas ſolidas, quæ neque ſtimulis neque voluntati parent, vitâ præditas ex eo maximè credimus, quòd putredinis cauſis reſiſtunt. Quin ſanguis quoque iiſdem naturaliter reſiſtat, nemo dubitat. Sanguis autem, utì animadvertit clar. G. Fordyce,

" is in that ſituation in which putrefaction moſt readily takes place: it takes place moſt readily at the temperature of 100°, more ſlowly at 110°, hardly in animal ſubſtances at 150°: more ſlowly in leſs degrees of heat than 100°, and ſcarcely at all at 40° of FAHRENHEIT *." Itaque et ſolida et ſanguinem ſemper putreſcere neceſſe eſſet, niſi vis quædam contraria illa defenderet. Vim autem vitalem ſolida conſervare inter omnes convenit; cur igitur non conſervare quoque ſanguinem?

His animadverſis, ſanguinem eâdem, ac ſolida, vitâ eſſe præditam, veri ſaltem ſimillimum arbitramur; ut gangræna igitur ſive ſphacelus muſculorum, ſic putredo ſanguinis, mortem indicat.

Sed ut ſententiam eorum, qui, ſanguinem in vivo corpore et inter circulandum putreſcere poſſe, putant, veritati abſonam eſſe porrò probemus, reſtat ut quædam phenomena

* Third Diſſertation on Fever, Part I. p. 74.

mena exploremus, quæ, progrediente putredine, obveniunt; quæ ſanè vitæ animali omninò repugnare reperiemus.

"Princeps verò phenomenon," inquit HALLER*, "putredinis neque hactenus adultæ, eſt expedire aërem." Aër autem, cujuſcunque generis, ſi ſanguini circumfluo miſceatur, necem nunquam non citò infert. Hoc quidem medicis, annos centum quinquaginta et plures, clarè innotuit, ut præclarus MORGAGNI † nos certiores fecit, et experimentis WEPFERI, CAMERARII, REDI, aliorumque, et præcipuè ingenioſi LUZURIAGA, luculenter probatum eſt.

Præterea, experimenta quoque nos docuerunt, non aërem ſolùm, ſed etiam ipſius ſanguinis aut ſeri, putredine vitiati, particulas, ſanguini circumfluo miſtas, vitam confeſtim adimere. Quo argumento ſolùm freti, litem, me judice, dirimere poſſumus. In venas canum

* Elementa Phyſiologiæ, vol. ii.

† De ſed. et cauſ. Morborum, Epiſt. v. Art. 21.

num quatuor *femorales*, feri putridi pauxillum injecit Dr SEYBERT *. Illicò debiles et languidi canes evaſerunt, ſævis doloribus angi apparuerunt, et, nondum peractâ injectione, nervorum diſtentionibus correpti ſunt; atque intra horas duas omnes morti occubuerunt. Clar. FOURCROY † experimenta hiſce ſimilia inſtituit, ſimilesque effectus obſervavit, ex quibus hanc concluſionem intulit. "Il paroit prouvé," inquit, "par ces faits, que les liqueurs en pleine putréfaction ſont des poiſons terribles pour les animaux, lorſqu'elles ſont mêlées au ſang qui circule dans leurs vaiſſeaux."

Omnibus denique, quæ ſuprà diſputavimus, cognitis et perpenſis, ſanguinem circumfluum putredine nunquam vitiari, nec, perſtante vitâ, vitiari poſſe, concludere fas eſt. Quæ etenim putreſcunt, ea priùs mortua fuerint, neceſſe

---

* Inaugural diſſertation on the Putrefaction of the Blood. Philadelphia, 1793.

† Mémoires de la Soc. Roy. de Méd. 1783, p. 498.

necesse est; sanguinis autem ipsius particula, mortua et putrefacta, quòd ad corpus vivum, lethale venenum est. Sequitur itaque ut aliam causam requiramus, quæ signa *hæmorrhœæ* gignere possit.

Alii quidam medici, ut suprà diximus, morbum à mutatâ sanguinis conditione provenire, negant; sed signa, de quibus agitur, ex fibrarum muscularium debilitate, et imminuto tono, oriri contendunt *.

Pauca habeo, quæ huic opinioni objiciam: et fortasse his medicis re concinere, verbis tantùm discrepare, videar. Etenim hoc morbi genus sæpius debilitate comitari, sæpiusque eos, quos plurimæ debilitatis causæ premunt, aggredi, lubenter concedo. Maximè autem adducor, ut debilitatem illam potiùs effectum esse vel signum, cum aliis signis ex quapiam corporis conditione morbidâ simul oriundum, quàm ipsam signorum causam, credam;

---

* Adair, Diss. Inaug. Zetterstroem.

credam ; atque porrò diverſarum conditionum effectum eſſe et ſodalem.

Debilitatem in variis exemplis naturâ variam eſſe, etiam à theoriâ illorum medicorum colligendum eſt *. Morbi enim, qui, perinde ut *hæmorrhœa*, debilitate provenire dicuntur, non gradu ſolùm, ſed etiam ſignorum genere, quàm maximè inter ſe diſcrepant. Quis enim vult affirmare febrem contagioſam ſolummodo gradum eſſe, ſeu majorem, ſive minorem, *ſcorbuti?* Et progreſſu quidem, et ſignis, illa ab hoc quàm maximè differt; atque diverſis omninò cauſis uterque imminuitur et intenditur, et diverſis denique curatur remediis. Ex hypotheſi autem, eâdem ſunt naturâ : ſunt tamen diversâ ; quod abſurdum eſt.

Qui igitur morbum imminuto fibrarum tono provenire dicunt, non modò non verè et accuratè loquuntur, ſed adeò generatim, ut nihil utile ab eâ notione colligere poſſimus. Ut motus enim, juſſu voluntatis, multis animalium,

* Milman on Scurvy and Putrid Fevers.

malium, ſic debilitas multis morborum generibus, communis eſt. Parùm autem de illorum naturâ dicturi ſunt, qui motum aliorum pedibus, aliorum alis, aliorum autem pinnis effici, haud animadverterint: nec magis, credo, de morborum naturâ dicturi, qui debilitatem diverſis corporis conditionibus provenire ignoraverint.

Namque ſi nobiſcum reputemus, de quo vel integritas virium vel debilitas pendeat, facilè intelligetur, varias cauſas hanc gignere poſſe, vel, aliis verbis, hanc varias fibrarum conditiones comitari. 1*mo*, Cui *ſolida ſimplicia* haud integra ſint, eum virium integritate neutiquam frui neceſſe eſt: ab hâc forſan causâ debiles fiunt, qui ex febribus aliisve morbis acutis convaleſcunt. Hiſce enim caſibus muſculi magnitudine minuuntur, et difficillimè corpus movent ſuſtinentve; neque membrorum motus validi fiunt, donec, cibis nutrientibus per plures dies aſſumptis, fibræ muſculorum aliquatenus renovatæ fuerint.

2*do*,

2do, Corpus, ob quaſdam *ſolidi vivi* conditiones morbidas, debile et invalidum efficitur: quales autem hæ conditiones ſint, vel quomodo naſcantur, ignoramus. Debilitas hujuſmodi notabilis febricitantibus contingit, quæ quidem adeò peculiaris eſt, ut medici nuper eam *virium depreſſionem*, diſcernendi causâ, nominaverunt. Debilitas quoque eum corporis ſtatum comitatur, qui ad *hyſteriam* et *epilepſiam* opportunus eſt; ubi fibræ vivæ ad motus inſolitos ſtimulis facilè cientur. Comitatur etiam *aſphyxiam*, ubi contrà fibræ ad motum difficilè incitantur, ob *oxygenium* nimis parcè comparatum, ſpiritu quodammodo impedito, ſeu aquâ ſubmerſione, ſive ſtrangulatione, ſive *gaſibus azoticis* inſpiratis. Sequitur denique nimiam fatigationem.

Aliis autem hujuſmodi exemplis, aliam proximam debilitatis cauſam eſſe, dubitare non poſſumus; alia enim ſigna eam comitantur, et hæc variis medentur remediis. At remedia tamen omnia ſtimulantia appellantur, et ſolidum vivum *ſtimulare* dicuntur; quod fortaſſe

fortaſſe nil niſi *in eum agere* ſonat; agere enim alia aliis modis, omni ratione, ut opinor, concludendum eſt.

Non poſſum igitur quin putem, debilitatem haudquaquam cauſam proximam eſſe *hæmorrhœæ*. Sed hoc, credo, neque ampliùs etiamnum dicere poſſumus, hunc morbum eos ſæpe aggredi, qui virium integritate minimè fruebantur; atque porrò debilitatem eum, inter alia ſigna, ſæpiùs comitari, obſervatum eſſe. Sed reverà de hâc re et inutiliter et ambiguè diſputabimus, dum verbo tam indefinito (*debilitate* ſcil.) utimur. Clarè enim conſtat, medicos omnem corporis partem debilitari dixiſſe, quæ ad ſuis muneribus fungendum haud idonea evaſit. Hoc autem non eſt theoriam proponere, ſed rem tantùm affirmare.

Enimvero vix fieri poteſt, *ſcorbutum* (nam ſub hoc nomine Dr ADAIR etiam *hæmorrhœam* perſequitur) ex vi vitali ſolidorum imminutâ, præ nutrientium defectu, oriri; remedia enim, quæ ad vigorem corporis reſtituendum maximè valent, parùm apta ſunt,

quæ

quæ *ſcorbutum* ægro corpore depellant: contrà autem remedia, quæ ad corpus roborandum minimè utilia ſunt, præcipuè *acidum citricum*, hoc morbo ægrotis citò, tutò, et jucundè medentur. Hoc ſanè, quanquam, proh! modeſtiam! omninò negat Dr BROWN *, et parùm credere videntur Dres MILMAN et ADAIR, utpote quod theoriis ſuis prorſùs repugnat; mihi tamen perſuaſum eſt auctoritate Drum LIND, DON. MONRO, BLANE, TROTTER †, aliorumque, qui *acidi* hujus et vegetabilium utilitatem longinqui temporis uſu et periclitatione didicerunt.

Erroribus his, ut ſpero, convictis, haudquaquam de hypotheſi Dris ADAIR fuſiùs ſcribendum puto; quum præſertim ſuprà probare conati ſumus, magnam inter *ſcorbutum* et *hæmorrhœam* eſſe diſcrepantiam, quoad ſigna, et progreſſum, et medendi rationem.

Dr

* Elements of Medicine, vol. ii. DLXXX.

† Vide illor. medicor. opera, de Scorbuto.

Dr Garnet * aliam de *hæmorrhœæ* naturâ hypothesin ex eo proposuit, quòd eâ laborantibus globulorum sanguinis rubrorum penuriam esse observavit. Namque putat globulos rubros ex ferro à maximâ parte vel omninò constare, ferrumque viribus animalium gigni: ideóque concluditur, proximam *hæmorrhœæ* causam, defectionem esse virium in iis corporis partibus, quæ ferrum gignere solent.

Hæc verò, quæ assumpsit Dr Garnet, non modò non conceduntur, sed profectò experimentis maximè repugnant. Ferrum enim *oxydatum* aquâ dissolvere nequimus; facilè autem dissolubiles sunt rubri globuli sanguinis: neque, auctore Fourcroy, ferrum, siccato sanguine, nisi in cinerem quoque reducto, magnetis ope detegendum est. Itaque in conditione salis esse necesse est; sed nec aquâ, quâ gallæ infusæ fuerunt, nec *prussiate potassæ*, detegi potest. Atque porrò ex observationibus

* Memoirs of the Med. Soc. vol. iv. Art. xvii.

ſervationibus experimentisque D^is^ Wells, in Act. Philoſoph. Londin. recenſitis, colorem ſanguinis de ferro minimè pendere veriſimillimum ſaltem videtur. Quinetiam ferrum à peritiſſimis *chemiæ* ſtudioſis pro elemento etiamnum habetur; licèt enim haud abſimile ſit, utì nonnulli conjectârunt, eundem partibus ſimplicioribus conſtare, atque viribus et animalium et ſtirpium quoque formari; nemo tamen hanc notionem periculis probavit.

Præterea, huic hypotheſi innixi, ſignorum *hæmorrhœæ* rationem reddere nequimus. Quomodo enim ex rubrorum globulorum penuriâ oriri poſſunt, aut ſanguinis ſub cuticulâ effuſiones, aut ab iis partibus, quibus tegumenta tenuia ſunt, profluvia, vel denique virium debilitas? Neſcio an aliquid eſt ex quo intelligi debet, globulos ſanguinis rubros, vel ſolidi ſimplicis, nutriendo, vel ſolidi vivi, ſtimulando, præcipuè vigorem ſuſtinere.

Poſtquam de ſententiis medicorum, quæ ad naturam morbi *petechialis* ſpectant, fuſiùs et uberiùs, refellendi causâ, diſputationem dilatavi;

latavi; ideóque qualem non esse, ut spero, indicavi; fortasse majori cum prudentiâ agerem, si, qualem esse, me prorsùs nescire confiterer. Et hoc quidem lubentiùs faciam, ne verba mordacia TRISTRAM SHANDY etiam in me conjicerentur: "Sufficeth it at present to say, my father levelled the hypotheses with the ground, and in doing that, the learned know, he built up and established his own." Illud autem nec me fecisse omninò dicere audeo, neque hoc, nisi argumentis fretus, facere vellem. Atqui, equidem credo, naturam *hæmorrhœæ*, haud secùs ac *diabetæ*, *epilepsiæ*, et, si qua, similium, frustrà exponere conabimur, donec majorem de machinâ animali notitiam adepti fuerimus.

Quod ad morbum attinet, quem persequimur, sanguinem in nonnullis exemplis aliquomodo mutari satis compertum habemus, nempe, tenuiorem et aquosum fieri, et minùs coloratum. Quocirca Dr DUNCAN * cum ex morbidâ

* Prælectiones Clinic. Maio 1800.

morbidâ humorum, et præcipue glutinis, conditione pendere, ſolida autem mutuò à ſanitate deflecti, opinatur. Atque veriſimillimum quidem videtur, et ſolida et fluida, corpore hoc morbo languente, affici. Attamen an hæc illave primò afficiantur, ut in aliis quibuſdam morbis, difficilè deprehenſu eſt. Ipſe verò, confiteor, potiùs adducor ut, quandam ſolidorum partem priùs affici, credam; illam nimirum, quæcunque ſit, quæ cibi *aſſimilationem*, ventriculo et inteſtinis inceptam, perficit. Nam actione quâdam vaſorum, *chylus* in ſanguinem, qui deficere videtur, vertitur; et remedia, quibus curatur morbus, in ſolida tantùm agere videntur. Hoc verò dicere, rei noſtræ non multùm lucis affundit. Adhuc enim explicare nequimus, cur, deficiente glutine, vaſorum extremitates debiles fiunt, dum muſculi, quotquot voluntatis juſſa exequi ſolent, aliquando integri manent. Scire autem licet, vaſa muſculosque aliis morbis haud ſimul afficiuntur: quos *apoplexia* enim corripuit, eorum cordis et vaſorum mo-

tus

tus adhuc perficiuntur; dum mufculi, qui voluntati parere folebant, omninò immobiles fiunt. Nec minùs difficile eft dictu, cur arteriæ capillaceæ, dum adeò debiles funt, ut fanguinem rubrum ex ruptis aut dilatatis finibus effluere finant, partem tamen fanguinis aquofiorem retineant, fic ut hydrops haud fimul nafcatur.

Hæc itaque reverà obvenire tantùm dicere poffumus; atque ut medici periti idonea reperiant remedia, fat erit forfan hæc memoriâ retinuiffe: morbum nempe fæpiùs mortales debiles adoriri, et debilitatis fignis fæpiùs comitari, fed proclivitatem ad fanguinis profluvia ab omnibus vafis extremis eundem præcipuè conftituere, atque periculum capitis ægris nonnunquam inferre; dum nulla fimul adeft *pyrexia*, neque vis vaforum, nec fanguinis impetus augetur.

§ VIII.

§ VIII. DE MEDENDI RATIONE.

Haud multùm verò intereſt, an *hæmorrhœæ* naturam, necne, funditùs deprehendere poſſimus. Medici enim, quanquam de eâdem atque de actione remediorum inter ſe quàm maximè diſcrepant; omnes tamen eadem medicamenta adhibuerunt, quippe quæ periclitatio et uſus ad ſimiles morbos curandos efficaciſſima eſſe docuerunt. Nam veriſſimè dixit Romanorum Medicorum * princeps, "nihil iſtas cogitationes ad medicinam pertinere, eo quoque diſci, quòd, qui diverſa de his ſenſerint, ad eandem tamen ſanitatem homines perduxerint. Id enim feciſſe, quia non ab obſcuris cauſis, neque à naturalibus actionibus, quæ apud eos diverſæ erant; ſed ab experimentis: prout cuique reſponderant, medendi vias traxerint." Hanc igitur diſputationis partem paucis abſolvere potero.

Similitudo

* Celsus de Medicina, Præf.

Similitudo *hæmorrhœæ* cum aliis quibusdam morbis, primùm medicos adduxit, ut medicamentis, quibus plerumque curatur, uterentur: remedia enim, quæ vicinis malis sæpe succurrerant, aliis scil. *hæmorrhagiis* et *cachexiis*, hæmorrhœâ laborantibus feliciter adhibita sunt. Hæc sunt *acida mineralia*, cortex *cinchonæ*, et quædam alia ex iis quæ corpus roborant et astringunt.

Acidum sulphuricum, quantùm colligere potui, efficacissimum est; et aliquando ægris, nullo alio remedio simul assumpto, salutem restituit. *Acidum nitricum* quoque *hæmorrhœæ* aliquando succurrit; cujus exemplum in dissertatione *, coram Societate Regiâ Medicâ Edinensi, duobus abhinc annis lectâ, narratum fuit.

Cortex *Peruvianus* sæpiùs adhibitus est: verùm in nonnullis exemplis, ubi hoc medicamentum ad morbum depellendum minimè valuerat,

* Mr ROBERTON on the Nitrous Acid. Records, 1799—1800.

valuerat, cortex *Angusturæ* fausto eventu præscripsit Dr WILLAN *. Ex iis quæ corpus astringunt, alumen, gummi *kino*, et alia similia, ægris adhibita sunt. Atque unus ex amicis me certiorem fecit, *oleum terebinthinæ*, dosi gutt. xv. assumptum, in nonnullis casibus profluvia sanguinis cohibuisse. Dr GARNET, propter sententiam suam de globulorum rubrorum sanguinis ferreorum penuriâ, *vinum ferri* ægro cuidam adhibuit; sed sanguinis et colorem, utì putavit, et profluvia, simul medicamentum auxit.

Hæmorrhœa autem pauperes sæpiùs aggreditur; ideóque à diætâ parcâ et concoctu difficili, ab insalubribus tabernis, et aëre impuro, oriri putatum est. Quocirca diæta plenior et lautior, aër purus, et exercitatio, medicis præscripta sunt, et sæpissimè quidem ægros in sanitatem perduxerunt. "Immo forsan," inquit Dr ADAIR †, "hoc in morbo curando,

---

* BRANDE on Angustura Bark.

† Diss. Inaug. p. 19.

curando, ut in *fcorbuto*, et multis aliis, qui pauperes infeftant, ars coquinaria longè medicamentariæ præftat." Cibus igitur ex animalibus et vegetabilibus quæ facilè concoquuntur, præcipiendus eft, jufcula, fcil. lac, et fructus, et his fimilia.

Neutiquam verò omittendum eft, artem coquinariam, et cibum lautum, caufis etiam evidentioribus fimul abfentibus, aliquando *hæmorrhœæ* prævenire non potuiffe, neque ad medendum valuiffe. Aliquos enim quibus nulla vitæ commoda deficiebant, adorta eft, atque etiam, dum cibis lautioribus ægri liberaliter fuppeditati erant, continuabat tamen, et necem tandem intulit. Vinum quoque *hæmorrhœæ* languentibus fæpe adhibitum eft, atque felici dicitur eventu. Sed Prof. nofter Dr RUTHERFORD me certiorem fecit, omnia, ex his quæ calefaciunt, ægris nonnullis ab eo curatis nociva fuiffe; profluvia enim fanguinis adauxiffe.

Remedia porrò, quæ, vafa aftringendo, *hæmorrhagias* cohibeant, et ftimulando, faciant

ut

ut effufi humores abforbeantur, externis partibus adhibere oportet. Gargarifmata alumine, *acido fulphurico*, feu cortice *Peruviano*, confecta, ad ftomacacen utilia funt: juvabit quoque externam cutem, ope fpongiæ frufstuli, aquâ cum aceto, vel *tincturâ* myrrhæ, lavare, ubi vibices et *ecchymomata* funt.

Hæc omnia funt remedia, quòd fciam, quæ ad *hæmorrhœam* curandam adhuc ufurpati funt medici; neque fanè nova alia ex cogitatione fuggerere poffumus, quum quæ fit caufa proxima morbi ignoramus. Sed optandum eft, ut remedia quàm pauciffima fimul adhibeantur, quò tandem quæ majori vi, quæ minori, ad eam curandam pollent, difcamus.

ADDITA-

ADDITAMENTUM.

Postquam hanc diſputationem ad umbilicum perduxeram, occaſio mihi contigit videndi libellum, quem, de morbis Londini graſſantibus, ſcripſit Dr Willan*: et in quo, pauca de morbo *petechiali*, ſub nomine *Purpuræ*, diſſeruit. Duas ſpecies ſeu varietates eſſe morbi putat, quas *ſimplicem* et *hæmorrhagicam* cognominavit. Illa mulieres et pueros, cibo tenui veſcentes, ſedentarios, aggreditur; *petechiis* ſolùm ſtipatur; et diætâ pleniore, cum exercitatione, facilè curatur. Hæc autem magis violenta eſt; ſigna gravia, nauſea, ſcil. vomitus, membrorum dolores, eam antecurrunt; *petechiæ* majores et vibices cutem maculant; et ſanguis ſæpe prorumpit. Diæta parca et tenuis, vita ſedentaria,

* Reports on the Diſeaſes in London, 12mo. 1801.

taria, vigilia, anxietas, hanc quoque, utì putat, concitant. At pueros tamen *Londinenses* inquit, sæpissimè adoritur, qui omnibus vitæ commodis fruuntur, et simul utuntur exercitatione: iis autem vita rustica citò medetur. Ad hanc morbi formam, diætam generosam præcipit, vinum, *cinchonam*, *acida*, exercitationem sub Jove puro, et quicquid curas pellat.

Sed, quantùm mihi judicare fas sit, duos tantùm gradus morbi, et neutiquam species duas, tractavit Dr WILLAN. Credo enim signa utriusque aliquando simul apparere, et nullos esse terminos, ubi unum finire, et alterum incipere, observatum est. Sed reverà parcam meam morbi notitiam, ab auctoribus præcipuè collectam, cum experientiâ propriâ Dris WILLAN comparare nolo. Contrà verò hanc opinionem non veri absimilem esse lubentiùs concedere adducerer, quum Prof. noster Dr RUTHERFORD, ex propriâ *hæmorrhϾ* observatione, eandem quoque notionem animo conceperat. Verùm, postquam pars maxima

hujus

hujus disputationis etiam prelo subjecta fuit, alterum morbi *petechialis* exemplum mihi obvium occurrit; quo nonnulla signa, ni fallor, utrique speciei à Dre WILLAN delineatæ propria, simul ægrum vexant. Pauper, nimirum, sexaginta annos natus, Valetudinario *Edinensi* decumbit; de magnâ debilitate, et sævis membrorum doloribus conqueritur; atque *petechiæ* plurimæ majores, sive *ecchymomata* parva, cutem crurum internorum maculant; gingivæque aliquatenus spongiosæ apparent: attamen nulla sanguinis profluvia sunt. Pulsus arteriarum quinquaginta numerantur. Viscera omnibus muneribus ritè et naturaliter funguntur. Hebdomadas ferè tres jam morbo laboravit æger; atque *acidum sulphuricum*, à Dre GREGORY adhibitum, dies sex assumpsit, dum victu pleno, cum libris duabus cerevisiæ indies, simul usus est; nec sine malorum levamine. Virium enim integritas jam aliquo modo restituitur; crurum dolores minùs sævi urgent; et *petechiæ*, aliæ evanescerunt, aliæ autem pallidiores factæ sunt.

Quinetiam

Quinetiam morbum, de quo agitur, veri *ſcorbuti* formam eſſe hic auctor opinatur ; et magnam auctorum copiam citat, qui *ſcorbuti* exemplis eundem annumeraviſſe videntur ; ideóque morbum minimè novum eſſe aſſerit. Quum verò nulla argumenta, quibus opinionem probaret, adduxit ; contrà autem, cauſas hujus morbi et remedia recenſuit, quæ ſanè ab iis, quibus *ſcorbutus* concitatur et ſanatur, admodum diſcrepant ; haudquaquam adducor ut ſententiam, quam ſuprà propoſui, mutem. Sed reverà, quum de re omninò concinamus, de nomine diſputare, nihil eſſet niſi de lanâ caprinâ rixari.

Dr WILLAN autem aſſeruit, auctores numeroſos, quos citavit, adeò affatim de *purpurâ* diſſeruiſſe, ut nihil ferè addendum reſtat. Omnes autem, quotquot legi, *purpuram* pro febris genere habebant, HOFFMANN, ſcil. SAUVAGES, BURSERIUS, STRACK, aliique ; nec niſi obiter *petechias* ſine febre tractârunt. Quod ad *purpuram ſcorbuticam* Dris HOFFMANN

MANN * attinet, hanc ſanè auctor iſte ſatis obſcurè proſecutus eſt, et alios morbos unà confudit; atque porrò eandem à *petechiis* vult dignoſcere. Itaque D[ri] AIKIN † etiamnum aſſentior, et hunc morbum attentione medicorum dignum eſſe puto, "becauſe I do not find in any of the ſyſtems of noſologiſts, that clear and diſcriminating notice taken of it, which a diſeaſe ſo marked, and occaſionally ſo formidable in its aſpect, would ſeem to require."

Clariſſ. SAUVAGES, ut videtur, morbum, de quo ſcripſimus, ſub titulo *Phœnigmi Petechialis* deſignare voluit; et citat D[rem] CUSSON, qui eundem *purpuram apyretam* antea nominaverat: hujus autem opera nunquam vidi; nec aliorum quorundam medicorum, quos Dr WILLAN citavit.

---

* HOFFMANN opera, tom. iv.

† Memoirs of the Med. Soc. vol. iii. p. 397.

F I N I S.